

ÅRSPLAN 2014

TOFTVEIEN BARNEHAGE

Innhold

Innledning	4
Barnehagens hovedmålsetting	5
Toftveien barnehage	6
Planleggingsdager i 2014	8
Omsorg, lek og læring	9
Tradisjoner og merkedager	11
Fagområdene	13
SATSNINGSOMRÅDE I 2014:	17
TEMAARBEID:	19
Samarbeid på tvers	20
Klubbdagen	22
Barns medvirkning	23
Overgangen barnehage/skole	24
Vurdering av barnehagens arbeid	25
AVDELING RORBUA	26
AVDELING SJØSTJERNA	32
AVDELING NAUSTET	37

Toftveiensangen

(melodi: Teddybjørnens vise)

No e vi aille samla
førr å synge litte grann.
Vi e en masse onga
og vi vet at det går an;
Å lære nye sanga,
øve mer på de vi kan.
Til slutt blir det et minne
i fra den gang vi va barn.
I Toftveien her trives vi
og har det veldig bra.
Her e det tre avdelinge;
en hete Rorbua.
Den andre hete Naustet,
og den tredje Sjøstjerna.
Nån voksne e det åsså her;
Dæm smile og e gla!

I Toftveien her e det lov
å gjøre andre gla.
Her e det lov å lytte,
og her vente vi på tur.
Å flire gjør vi ofte,
og vi smile og e gla.
Vi har en masse vænna,
og dæm e så go å ha!
Og vi kan være sint og lei,
uenig og si nei.
Her e det godt å være;
vi blir veldig sjelden lei.
Å bry oss om hverandre,
være hyggelig og grei;
Det har vi alle lært oss,
og det glæmme vi nok eill!

Innledning

Rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver. Alle barnehager skal bygge sin virksomhet på verdigrunnlaget og innholdet som er fastsatt i barnehageloven og på Rammeplanen som tar for seg barnehagens innhold og oppgaver.

Rammeplanen sier at "ved alle handlinger som angår barn som foretas av myndigheter og organisasjoner, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn."

Målet med rammeplanen er for øvrig å gi daglig leder, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen gir også informasjon til foreldre, eier og tilsynsmyndighet. Den sier videre at barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn, hvor omsorg, lek og læring er sentrale deler. I tillegg er sosial og språklig kompetanse samt sju fagområder viktige deler av barnehagens læringsmiljø.

Barnehagens samfunnsmandat er å tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Barnehagen skal støtte og ta hensyn til det enkelte barn, samtidig som hensynet til fellesskapet ivaretas.

Barnehagens årsplan er en oversikt over hva vi skal legge vekt på i denne barnehagen, da i samsvar med Rammeplanen og andre forpliktende lover og regler.

I følge rammeplanen skal barnehagen formidle grunnleggende verdier som fellesskap, omsorg, medansvar, menneskelig likeverd, respekt, likestilling, og toleranse. Barnehagen skal representere et miljø som bygger opp om respekt for menneskeverd og retten til å være forskjellig. Alt dette skal ligge til grunn i det arbeidet vi gjør, i forhold til omsorg, oppdragelse, lek og læring.

"Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter"

(Barnehageloven § 2 Barnehagens innhold)

Barnehagens hovedmålsetting

«Trygghet, trivsel, glede og utvikling» er barnehagens hovedmålsetting. Denne målsettingen er grunnleggende for alt det vi gjør, og det ene har betydning for det andre; trygghet skaper trivsel, trivsel bidrar til glede og utvikling, som igjen gir trygghet. Når ungene begynner i barnehagen er det å skape trygghet det aller viktigste; gjennom å bli kjent med nye voksne og nye barn, bli kjent i barnehagen, inne og ute. Bli kjent med nye rutiner og hva som forventes, en ny hverdag. Barnets opplevelse av trygghet danner grunnlag for videre trivsel i barnehagen.

Det aller viktigste for oss i Toftveien barnehage er at barna skal trives og ha det bra her; at alle skal ha venner, føle seg trygg, bli sett og hørt, og vite at alle er like mye verd. Barna skal oppleve tilhørighet og fellesskap, lære seg å ta vare på hverandre, lære seg respekt og toleranse for forskjellighet, og de oppmuntres til en inkluderende adferd. Vi legger til rette for gode relasjoner både barna imellom og mellom barn og voksne. Hverdagen i barnehagen er fylt av mye glede; over å møtes; store og små, være sammen med gode venner, over å få dra på tur, eller leke på fellesrommet, få en klem, mestring, oppmerksomhet, samtaler og overraskelser, i lek, aktiviteter og i rutiner. Det skal lite til for å gjøre hverandre glad. Dette handler også om trygghet og trivsel, som igjen skaper utvikling.

Personalet har som rollemodeller et særlig ansvar for at barnehagens målsettinger og verdigrunnlag etterleves i praksis. Refleksjoner over egne verdier og handlinger skal derfor inngå i personalets pedagogiske drøftinger. Vi i barnehagen må systematisk vurdere om egen praksis og barnehagens kultur bidrar til å fremme de verdiene som skal ligge til grunn for barnehagens virksomhet.

Toftveien barnehage

..ble åpnet 26. august 1992. Barnehagen eies og drives av foreldrene som et samvirkeforetak. Barnehagen har egne vedtekter som vi forholder oss til.

Barnehagen har 3 avdelinger med til sammen 49 barn og 13 voksne. Barnehagen ligger fint til, med utsikt over Hamna. Det er nært til busstopp, skogen og fjæra, og vi har en egen liten skog med bål plass og benker bak barnehagen. Vi har også muligheten til å gå til andre barnehager, lekeplasser, skoler, butikk, fotballbane og lysløype som ligger i nærområdet.

Hvem er vi...

Våre tre avdelinger heter Rorbua, Naustet og Sjøstjerna. De fleste ungene som er her bor i barnehagens nærområde. Mange har søsken i barnehagen, og vi har ofte "åpne dører" og kan besøke hverandre på tvers av avdelingene.

Vi som jobber her har ulike bakgrunn og erfaring. Flere av oss har jobbet i barnehage i mange år, også her i Toftveien barnehage. Alderen vår er fra 25 til 50 år, med et gjennomsnitt på 37 år. To av de ansatte er menn, og vi har et internasjonalt miljø med to ansatte fra Russland (Anzhela og Tatyana), en ansatt fra Polen (Liliana) og en ansatt fra Tyskland (Silvia).

Vi har allsidige interesser som kan gjenspeile seg i en del av det vi gjør; friluftsliv, dans, korsang, data, musikk, gitar, håndverk, idrett m.m.

I barnegruppa har vi også flere barn fra ulike kulturer.

RORBUA

På avdeling Rorbua er det 13 barn fra 0-3 år. Vi heter; Asli, Sylvia, Alina, Adrian, Elise, Nora Linea, Lucas, Johan, Leah-Nicoline, Alida Synnøve, Linus Kristoffer, Iben og Thea-Sofie. I februar slutter Johan og Erling begynner her.

Pedagogisk leder: Svein Aakre

Assistent: Silvia Lutter (vikarierer i støttepedagogstilling på alle avdelingene fram til 1.8.14. Pr. desember er det ikke avklart hvem som skal være vikar for Silvia fram til da.)

Assistent: Marja Fagerness

Assistent: Trine-Lise Bang Kristiansen (vikariat fram til 15.6.13 for Bjørn-Christian Nordli)

NAUSTET

På avdeling Naustet er det 18 barn fra 0 - 6 år. Vi heter; Sara A, Edin, Peter, Egil, Vårin, Aron, Noah-Alexander, Tobias, Øystein, Aksel, Simon, Johannes M, Johannes F, Marina, Noah, Sara, Vilma, og Dina.

Pedagogisk leder: Grethe Bræck

Assistent: Lisa-Mari Aasgård

Assistent: Anzhela Skjærstein

SJØSTJERNA

På avdeling Sjøstjerna er det 18 barn fra 0-6 år. Vi heter; Leander, Tilde, Celina, Alva, Lea, Martine Victoria, Henrik, Vilde-Kristine, Martine, Klodius, Teoman, Silia, Håvard, Mia, Lucas, Iselin, Signy og Migan.

Pedagogisk leder:	Tove Thomassen
Assistent:	Tommy Olsen
Assistent:	Tatyana Savinkova

Førskolelærer i 100 % stilling: Tine Haugsrud, tilknyttet alle avdelingene.
Støttepedagog i 100 % stilling fram til 1.8.14: Cecilie Lorentsen. Hun blir i svangerskapspermisjon fra februar. Vikar i hennes stilling; Silvia.

Kjøkken og renholdsassistent: Liliana Magolon

Daglig leder: Anne-Marie Barosen

Planleggingsdager i 2014

Hvert år har vi 5 planleggingsdager for personalet i barnehagen vår. Disse dagene er barnehagen stengt. Vi har to planleggingsdager på høsten, en i februar og to i mai.

Planleggingsdag vinter 2014: 14. februar

Planleggingsdag vår 2014: 2 og 30. mai

Planleggingsdager høst 2014 er pr. desember 2013 ikke avklart.

Planleggingsdagene er så langt det er mulig i samsvar med skoleruta.

Omsorg, lek og læring

"Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. Barnehagens personale har en forpliktelse til å handle omsorgsfullt overfor alle barn i barnehagen."

Jfr. Rammeplanen.

Omsorg

Barnehagen skal gi barna troen på seg selv og andre. Barns aktivitet, engasjement og deltagelse i barnehagens fellesskap gir barn kunnskap om seg selv i forhold til andre. Ved å bli kjent med det som er forskjellig, blir barnet bevisst seg selv og sin personlighet. Å respektere forskjellighet er en del av barnehagens verdigrunnlag.

Alle barn har krav på å bli møtt som den de er. Personalet skal hjelpe barna til å forstå at egne handlinger kan gå ut over andre. Ikke alle handlinger er akseptable. Omsorg i barnehagen handler både om relasjoner mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre. Å gi barn mulighet til å gi og ta imot omsorg, er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse og er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv.

Lek

Leken har mange uttryksformer og kan føre til forståelse og vennskap på tvers av alder og språklig og kulturell ulikhet. I et lekefellesskap legges grunnlaget for barns vennskap med hverandre. Å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barns trivsel og meningsskapning i barnehagen.

Barn lærer og utvikler en sammensatt kompetanse gjennom leken. Ved å "late som om", går barn inn i sin egen forestillingsverden, tar andres perspektiv og gir form til tanker og følelser. Lek med den fysiske verden både inne og ute innebærer utforskning og bearbeiding av inntrykk. Utelek og uteaktivitet er en viktig del av barnekulturen som må tas vare på, uavhengig av geografiske og klimatiske forhold. Barna bør få impulser og inspirasjon til leken gjennom opplevelser i nærmiljøet.

Læring

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, vitebegjær og lærelyst og bidra til et godt grunnlag for livslang læring. Begrepet livslang læring viser til at læring skjer på ulike arenaer gjennom hele livet. Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet, og er nært sammenvevd med lek, oppdragelse og omsorg. Barn kan lære gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder. Barns undring må møtes på en utfordrende og utforskende måte slik at dette danner grunnlaget for et aktivt og utviklende læringsmiljø i barnehagen.

Dagsrytmen vår

- 07:15-08:30 Barnehagen åpner, åpne dører med lek på tvers av avdelingene
- 08.30-10:00 Samling, frokost, bad. Rorbua og Sjøstjerna har samling før de spiser, mens Naustet har samling etter frokosten.
- 10:00- Planlagte og spontane aktiviteter, lek ute eller inne, på og av-
- 12:30/13:00 kledning, sovetid.
- 12:30/13:00- Måltid og samling. Sjøstjerna og Naustet spiser lunsj kl.
- 14:00 12.30, mens Rorbua spiser kl. 13.00. Bad og garderobe, lesestunder og rolige aktiviteter.
- 14:00-16:30 Aktiviteter ute og inne, påkledning
- Frukt eller grønnsakmåltid i løpet av dagen.
- Barnehagen stenger 16.30.

Tradisjoner og merkedager

I barnehagen har vi mange ulike tradisjoner og merkedager i løpet av året. Disse dagene er det ulike aktiviteter som står i sentrum, og mange felles opplevelser for både barn og voksne.

Fellessamlinger hver måned; fellesskap på tvers av huset gjennom felles opplevelser; sang, dramatisering, fortellinger.

Solfest i januar; Vi feirer at sola kommer tilbake med solboller, eventuelt tur til Trykkbassenget og fellessamling der vi synger om sola. I forkant av dagen har vi bakt solboller og pyntet barnehagen med selvlagde soler og solbilder.

Karneval i februar; Vi kler oss ut, har felles samling på fellesrommet der vi synger, danser og slår katta ut av sekken.

Toftrennet i mars - april; To uker med felles turer til Langmyra og «vinteraktiviteter» ved barnehagen. Vi har skirenn, aking og lek i snøen, griller pølser og koser oss ute.

Påskefrokost siste uka før påske; Vi ordner påskefrokost med egg, kakao, rundstykker og masse godt pålegg. Barn og foreldre kommer kl. 8 og spiser frokost sammen i barnehagen.

Sommerfest i juni; Hyggelig tilstelning der foreldre, barn og personale er sammen. Avslutning på barnehageåret.

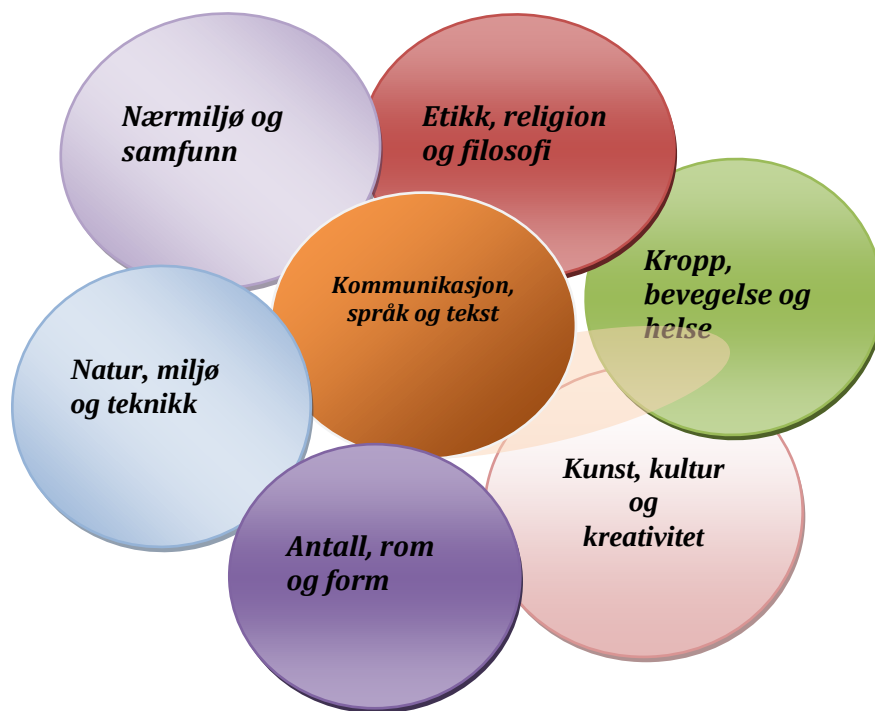
Mørketidsfest i november; Fellessamling der vi snakker om sola som skal være borte i to måneder. Fortelling, sang og dramatisering.

Advent; I adventstiden har vi tradisjonelle førjulsaktiviteter med baking, juleverksted, julebord, nissefest og luciafeiring. Besøk fra Grønnåsen kirke. Vi synger julesanger, leser julefortellinger og koser oss i førjulstida.

Fagområdene

De sju fagområdene vi finner i Rammeplan for barnehager er i stor grad de samme områdene som barna senere vil møte i skolen. Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt (Rammeplanen s.33), og barnehagen tilpasser arbeidet med fagområdene til barnas alder, interesser og barnegruppens sammensetning. I løpet av en dag i barnehagen er barna innom hvert av de sju områdene, i ulik grad, og de er ofte representert samtidig i et temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

Kort om de ulike fagområdene, jfr. Rammeplanen:

Natur, miljø og teknikk

Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter gjennom hele året, i all slags vær. Fagområdet skal bidra til at barn blir kjent med og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær. De skal få en forståelse for samspillet i naturen og mellom mennesker og naturen, og kunne undre seg og glede seg over naturens mangfoldighet.

Kunst, kultur og kreativitet

Fagområdet omhandler kulturelle uttryksformer som billedkunst og kunsthåndverk, dans og musikk, språk og litteratur, teater, film, arkitektur og design. Disse formidler kulturarven, og er for barn viktige redskaper for sansing, opplevelse, tenkning og kommunikasjon.

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen representerer et betydningsfullt møtested mellom det private og det offentlige rom, og mellom familie og samfunn. Den skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med nysgjerrighet og tillit. Barns medvirkning i livet i barnehagen kan gi den første innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Det er viktig at barnehagen styrker kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett.

Kommunikasjon, språk og tekst

Barnehagealderen er en svært viktig utviklingsperiode for språkstimulering. Tidlig og god språkstimulering er derfor en viktig del av barnehagens innhold. Fagområdet gjelder tilegnelse av talespråk, forberedelse til skriftspråk og kommunikasjon gjennom kroppsspråk. Det å ha gode samtaler med barna og være en god lytter, er viktig for å utvikle barnas språk.

Kropp, bevegelse og helse

Førskolealderen er den perioden barna lærer seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, vaner, fysiske egenskaper og innsikt i hvordan de kan ivareta helse og livskvalitet. Fagområdet omfatter grunnleggende erfaringer, ferdigheter, kunnskap og holdninger som barna lærer seg gjennom sanseinntrykk og bevegelse.

Etikk, religion og filosofi

Religion og filosofi former måter å oppfatte mennesker og verden på, og de preger våre verdier og holdninger. Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfoldet som representeres i barnegruppen, samtidig som den skal formidle verdier og tradisjoner fra den kristne kulturarven.

Antall, rom og form

Barnehagen skal stimulere barnas matematiske kompetanse. Det gjør vi blant annet ved å stadig oppmuntre til og legge til rette for barnas utforskning, undring over tall og telling, samt utforskning av rom og form. Stimuleringen kan foregå gjennom lek, hverdagsaktiviteter og eksperimentering.

SATSNINGSOMRÅDE I 2014:

Vi har i år valgt å vektlegge fagområdet Kommunikasjon, språk og tekst.

«Å lære språk er noe av det viktigste som skjer i et barns liv. Gjennom språket lærer vi å forstå verden. Gjennom språket får vi innsikt i oss selv. Gjennom språket trer vi inn i fellesskapet med andre mennesker og får del i samfunnet. Språket er identitet og tilhørighet. Språket er avgjørende for den intellektuelle, emosjonelle og sosiale utviklingen», Anne Høigård.

Språkstimulering er en av barnehagens viktige oppgaver, og barna skal være del av et rikt og variert språkmiljø her. Språklig kompetanse er avgjørende for å kunne kommunisere med andre, sette ord på erfaringer, fortelle, for læring, sosiale relasjoner og vennskap, formidle hva vi vil, hva vi føler, delta i lek og ha medinnflytelse i hverdagen. Barnet skal lære å forstå hva andre sier og lytte når andre snakker og forteller. Språkutviklingen er både muntlig og skriftlig, vi snakker og lytter, vi leser og skriver. Barna skal lære språksystemet som omfatter språklyder, ordenes betydning, bøyning, hvordan man setter ord sammen til setninger, lengre fortellinger og tekster. Barna lærer best når de deltar aktivt og får bruke språket sammen med andre. Derfor er det viktig å jobbe bevisst med å skape et godt helhetlig språkmiljø i barnehagen. Her er barna omgitt av snakkende stemmer på alle kanter. Det betyr ikke at de lærer språk automatisk. Barn bruker og tilegner seg språk hver gang vi samtaler, leker, forteller eventyr, lese bøker, synger og regler. Det skal være morsomt å oppdage nye ord.

Når barna leker florerer ordene. Da bruker barna ordene selv. Når barna later som, snakker de om det som ikke hender i øyeblikket. De snakker «som om» og bruker metaspråk. De får fortellerkompetanse ved at de er i et hendelsesforløp og de lærer å symbolisere.

Eventyrene er fantastiske til å tilegne seg språk. Barna lytter og bygger opp fortellerkompetanse samtidig. Dessuten bruker de voksne et mer poetisk språk når de formidler eventyr.

Vi ønsker å legge til rette for et godt språkmiljø først og fremst gjennom at vi som voksne er bevisst vår rolle som språkmodeller. Dette skal vi ha med oss i alt vi gjør; i samtaler og lek, i hverdagens ulike rutiner, når vi leser og forteller, i planlagte aktiviteter og spontane situasjoner. Vi skal sørge for at barna får positive og varierte erfaringer med å bruke språket, legge til rette for felles opplevelser og dele erfaringer.

Vi skal legge til rette for et godt og helhetlig språkmiljø ved å:

- Være bevisst vår rolle som gode språkmodeller; ha det med oss gjennom hverdagen, i alt vi gjør
- Gi ungene felles opplevelser
- Oppmuntre barna til å bruke språket aktivt, sette ord på opplevelser, følelser, hva de vil gjøre, hva de ønsker å uttrykke
- Lese mere
- Dra oftere på biblioteket; hvert barn skal få to biblioteksturer i løpet av året
- Låne og kjøpe gode bøker, bøker ut i fra barnas interesser
- Bruke konkrete når vi leser
- Dialogisk lesing; samtale om det vi leser
- Vurdere muligheten for å dele av ulike rom;
 - Lage felles skjermet lese krok
- Eventyrstunder både avdelingsvis og på tvers av avdelingene
- Utforsking og inspirasjon av skriftspråket i naturlige situasjoner, samtale om bokstaver, tall og former
- Lage en skrivekrok som alle kan bruke
- Ha ungene med når vi «skaper tekst»; invitasjoner, beskjeder, tekst til tegninger m.v
- Bruke eventyr, fortellinger, rim og regler, sanger, rytme og musikk
- Godt utvalg av utkleddingsklær og utstyr til rollelek
- Gode konstruksjonsleker
- Fortelle, undre oss, bruke humor

TEMAARBEID:

Vi kommer til å jobbe med ulike farger som **TEMA** i forhold til språk, tekst og kommunikasjon. Hver måned vil ha sin farge, noen måneder har samme farge.

Månedsvise farger:

Januar: Gul

Februar: Rosa

Mars og april: Hvit

Mai og juni: Blå

Juli: Grønn

August og september: Orange

Oktober: Brun

November: Lilla

Desember: Rød

Hver måned vil igjen ha faste områder som vil gjenspeile den fargen vi jobber med;

- Eventyr
- Mat
- Sanger
- Dyr
- Former, bokstaver og tall

Disse områdene vil være hovedfokus gjennom året. Alle avdelingene følger samme «mal» for arbeidet, med farge og område. Det vil jobbes med dette avdelingsvis, på tvers av barnehagen og i klubbene. Hvordan avdelingene planlegger sitt arbeid i forhold til dette vil fremkomme av de avdelingsvise delene i årsplanen.

Vi følger faste tradisjoner gjennom året, se datoer for disse i de avdelingsvise delene av årsplanen.

Vinterfestukene blir i uke 13 og 14.

Juli er feriemåned, med turer i nærområdet og spontane aktiviteter i barnehagen. Vi skal likevel følge faste planer i forhold til undertema/farger. August og deler av september er det tilvenning av nye barn, men også her skal vi følge året i «farger».

Mål for arbeidet med språk, tekst og kommunikasjon:

- Gi barna et rikt og variert språkmiljø i barnehagen
- Styrke barnas språklige utvikling og kompetanse
- Forebygge i forhold til lese og skrivevansker
- Gjøre barna glad i bøker; bli lest for
- Gjøre barna glad i fortellinger, eventyr, rim, regler og sang
- Gjøre barna glad i bokstaver, tall og former

Samarbeid på tvers

Barnehagens årsplan er felles for alle avdelingene. Vi arbeider mot samme mål, har felles hovedmålsetting, og samme tema for de ulike månedene gjennom året. Hvordan det jobbes med de ulike temaene vil kunne være forskjellig på hver avdeling. Her legger vi til rette blant annet ut i fra ungenes forutsetninger og personalets ressurser.

Vi snakker om det å være venner, hvordan vi tar vare på hverandre og hvordan vi ønsker å ha det sammen. Dette gjør vi i samlingsstunder og ellers når det er naturlig.

Vi har mange småbarnsplasser i barnehagen, med barn fra 0 til 3 år på alle avdelingene. Barnehageåret 2013-2014 er 19 av 49 plasser barn under 3 år. Dette innebærer at vi må ha et nært samarbeid mellom avdelingene, slik at alle har mulighet for å knytte vennskap med flere barn på egen alder. I hverdagen gir vi ungene denne muligheten gjennom å ha åpne dører; vi er **ET HUS**, der alle kan besøke hverandre, leke, ha aktiviteter og spise sammen på de andre avdelingene. Vi er sammen i utetida både på formiddagen og ettermiddagen.

Arbeidet med de aller minste på Sjøstjerna og Naustet:

Sjøstjerna og Naustet er 0-6 årsavdelinger med både små og store barn samlet på hver avdeling. Sjøstjerna og Naustet har i år 3 barn under 3 år og 15 store. Alle ungene har ulike behov som det er viktig at personalet tar høyde for, og det vil hele tiden være et stort sprik mellom behovene til de aller minste og de som er størst. Likevel er det fint både for de store og de små; de store må lære seg å ta hensyn og vise omsorg, mens de små har noen store å se opp til. Personalet må tilrettelegge for alle aldersgruppene i forhold til det som skal gjøres på avdelingene. Noen ganger passer det at alle er sammen, andre ganger må vi dele opp gruppa slik at store og små er hver for deg.

I forhold til leken vil det noen ganger være viktig at de store får leke i fred mens andre ganger kan det være fint å leke sammen. På grunn av ulike behov kan det noen ganger bli konflikter mellom de store og de små i leken. Vi ser at det er viktig å legge til rette i forhold til å dele gruppa under frileken f.eks. Vi prøver også å la de aller minste få leke for seg selv, gi dem litt tumleplass og la dem få bli kjent med de minste på de andre avdelingene. I forhold til temaarbeid har vi et nært samarbeid på tvers av avdelingene ved at vi har leker og aktiviteter sammen.

I samarbeidet på tvers har vi også;

- Klubbdag en dag i uka. Da er ungene delt inn i aldersinndelte grupper på tvers av barnehagen.
- Førskolegruppe for de største på Sjøstjerna og Naustet en gang i uka.
- Biblioteksturer to ganger i måneden der to barn og en voksen fra hver avdeling drar sammen. Turen avsluttes noen ganger med lunsj på kafé.

- Turer i nærmiljøet, og samarbeid i forhold til lengre turer med buss.
- Felles tradisjoner.
- Felles samlinger, der hele barnehagen er samlet, og aldersinndelte samlinger
- Felles lunsj for de minste fra alle avdelingene på hver klubbdag, og rulling i forhold til felles måltider på fellesrommet, med barn over 3 år fra Sjøstjerna og Naustet. I tillegg er det ofte unger som spiser, leker, er med på samlinger eller aktiviteter på de andre avdelingene.
- Åpne dører på morran; ungene leker sammen på tvers av avdelingene fram til frokost. Dette gjør vi også noen ganger på ettermiddagene hvis vi er inne, og ellers i løpet av dagen når det passer.

Vi ønsker at ungene skal kjenne alle voksne, ikke bare de som jobber på ungenes egen avdeling. Selv om vi er mange voksne som jobber her, er vi "en liten familie" der alle har omsorg for hverandre, både store og små. Vi er sammen med ungene på alle avdelingene, vi hjelper hverandre når noen er syk, har ferie eller avspaserer, og når det er møter på huset. I tillegg ser vi på det som viktig at personalet kan bruke hverandres kompetanse og ferdigheter, og lære av hverandre. Dette vil kunne gi ny læring og styrke samarbeidet på tvers.

Klubbdagen

Hver torsdag fra kl. 10 - 14 har vi valgt å dele ungene inn i andre grupper enn ellers. Det er viktig at ungene får delta i lek og aktiviteter sammen med barn på egen alder, og det vil også gjøre det lettere for oss å legge til rette for aktiviteter som passer flest mulig. De største ungene møter i grillhytta hver torsdag og starter dagen der. Barnehageåret 2013 - 2014 er tre av 4-åringene sammen med de største hver torsdag.

De minste på Sjøstjerna og Naustet, og alle på Rorbua, samarbeider i forhold til organisering og planlegging. Dette gjelder for barn født 2011, 2012 og 2013. Dette for å gjøre det mulig å gjennomføre aktiviteter som passer hver av aldersgruppene.

Dere vil underveis få planer for hva som skal skje. Det vil være faste voksne på hver gruppe hele året.

Barns medvirkning

Rammeplanen sier: *"Barn har rett til å uttrykke seg og til å få innflytelse ved alle sider ved sitt liv i barnehagen. De skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet"*

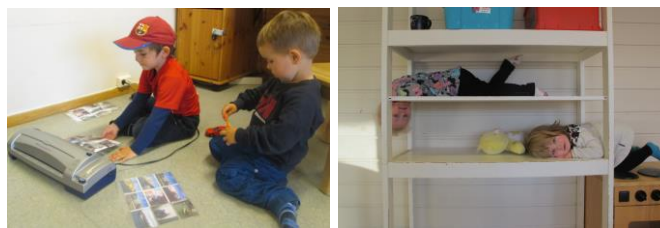
Barna skal få oppleve tilknytning og fellesskap, og kjenne at de får være med å bestemme og uttrykke egne ønsker. Det handler om å være observant og se barna, være mottakelig for det de uttrykker og oppmuntre de til å uttrykke seg. Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet. De som er store kan gjøre mer, og andre ting, enn de små. Kommer de med ønsker må vi voksne avgjøre om det er gjennomførbart eller ikke. Er det ikke gjennomførbart må vi forklare hvorfor det ikke går.

Mye av dagen i barnehagen er bestemt fra de voksnes side. Vi legger til rette for at de får påvirke og bestemme selv gjennom at de, avhengig av alder og modenhet, innimellom kan få velge om de skal leke ute eller inne, om de skal leke på fellesrommet eller avdelinga, om de skal spise frokost på egen avdeling eller på en av de andre avdelingene, hva de ønsker å spise til lunsj på bursdagen sin, valg av aktiviteter, velge og ikke delta i en aktivitet, fleksibilitet i forhold til at det ikke må være likt for alle til enhver tid, m.v. Vi har dager der det ikke er bestemt hva vi skal gjøre, og der ungene i stor grad får være med å påvirke hvordan dagen deres blir. Det gir en god følelse å få egne ønsker oppfylt i forhold til hva som skal skje, og det er ofte «de små ting» som teller for ungene. Vi snakker ofte med ungene om det som har skjedd, hva vi har gjort og lært og hvilke tanker de har om det. På denne måten får vi verdifull informasjon om ungenes opplevelser, og de får være med å påvirke egen hverdag og veien videre.

Medvirkning handler også om at vi ser om ungene har det bra, og handler deretter. De minste har ikke mulighet for å planlegge aktivt, og si hva de ønsker

å gjøre. Overfor dem må vi derfor tolke hvordan de kommuniserer gjennom kroppsspråk, lyder, mimikk, følelsesmessige uttrykk, hva som gjør dem glad, hva de liker og ikke liker. Det er mye vurdering av barnehagens virksomhet også uten ord.

Medvirkning og anerkjennelse går hånd i hånd. Vi ønsker å «løfte» hvert enkelt barn fram gjennom å høre på hva de har å si, alle skal bli sett og hørt, lytte til barnas meninger og ønsker, la de få være med å påvirke egen hverdag i barnehagen og gi hver enkelt opplevelsen av å være en viktig del av det fellesskapet vi har. Som voksne må vi være lydhøre, anerkjennende, ta ungene på alvor og også være gode forbilder for dem. Vi jobber hele tiden med å se muligheter istedenfor begrensninger. Gjennom å ha et bevisst forhold til hva medvirkning handler om, og evaluere det underveis, ønsker vi å ivareta dette området på en god måte.

Overgangen barnehage/skole

"Barnehagen skal, i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til første klasse og evt. SFO.

Det må legges til rette slik at barna kan ta avskjed med barnehagen på en god måte, og glede seg til å begynne på skolen. De må oppleve at det er en sammenheng mellom barnehage og skole." Jfr. rammeplanen.

Vi i Toftveien barnehage legger til rette for dette på følgende måte:

Førskolegruppe:

Hver mandag fra 12.30-14 har vi egen klubb for de største ungene på Sjøstjerna og Naustet. Målet er å gi de eldste et eget tilbud og styrke deres gruppetilhørighet og samhold. Vi ønsker også å bevisstgjøre de på at det å være stor i barnehagen kan forplikte, f. eks i forhold til å være gode rollemodeller for de minste.

Vi spiller spill og gjør øvelser og aktiviteter hvor ungene blant annet får øve seg på konsentrasjon, samhandling og turtaking.

Vi jobber en del med skoleforberedende aktiviteter (f.eks, begynnende forståelse for tall, mengder, former, bokstaver).

I tillegg kommer vi til å lære (egne) sanger, dikt, fortellinger.

Vi møtes på fellesrommet kl. 12.30 og spiser lunch sammen før vi jobber med en aktivitet.

Allerede fra høsten av snakker vi med ungene om at de er skoleunger, hvilken skole de skal begynne på, og hvem som skal begynne på den samme skolen. Fra januar til mai har vi har vennskapsgrupper en gang i måneden, der vi samarbeider med de andre barnehagene i området, og møtes til faste tider og til planlagte aktiviteter. Her blir det gjerne skolerelaterte oppgaver, turer, besøk på skolene m.v. De som skal begynne på samme skole er i lag.

Vi tar ellers tak i spontane situasjoner dersom ungene gir uttrykk for interesse for skole / skolerelaterte ting, og vi oppmuntrer de til å klare å kle på / av seg selv. Forberede de på at på skolen må de klare dette selv. Gir de ros og lar de hjelpe de som er mindre. Lære seg å ta ansvar for hverandre.

Vurdering av barnehagens arbeid

"Kvaliteten i det daglige samspillet mellom mennesker i barnehagen er en av de viktigste forutsetningene for barns læring og utvikling. Barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling skal derfor observeres og vurderes fortløpende." Jfr. rammeplanen.

Synliggjøring og dokumentasjon av barnehagens arbeid vil komme til uttrykk på følgende arenaer:

- gjennom årsplanen
- gjennom barnehagens hjemmeside
- gjennom månedsplaner som evalueres på avdelingsmøter og personalmøter
- skrive på dagen-i-dag tavla
- henge opp bilder med tekst. Vise bilder og film på pc av det vi gjør i barnehagen
- ved muntlige beskjeder ved bringe / hentesituasjonen
- gjennom foreldresamtaler

- på avdelingsmøter, personalmøter, ped.ledermøter og planleggingsdager
- på foreldremøter
- gjennom barns tilbakemeldinger i samtaler, i samlingsstund og gjennom observasjon
- gjennom egne planer for klubbdagen

I vurderingsarbeidet skal følgende være utgangspunkt for refleksjon og diskusjon:

- hvordan barnegruppa og det enkelte barn fungerer
- samspillet mellom barna, mellom barna og de voksne og mellom de voksne
- samarbeidet på den enkelte avdeling og på tvers av huset
- de ulike fagområdene
- barnehagens verdier og hovedmålsetting
- foreldresamarbeidet
- planlagte aktiviteter
- rutinesituasjoner
- tradisjoner
- barnehagen som organisasjon

AVDELING RORBUA

Nestekjærighet og solidaritet er grunnsteiner i vår norske kultur. Det er derfor viktig at toleranse og respekt skal være grunnleggende verdier både i barnehagen og på Rorbua. På avdelingen vår er det av stor betydning at barna får oppleve varme og omsorg. I barnegruppen vil barna utvikle solidaritet med andre barn.

Både kroppslig og språklig gir små barn uttrykk for hvordan de har det. Barna på Rorbua formidler sine synspunkter ved kroppsholdning, mimikk og andre følelsesmessige uttrykk.

På Rorbua er det viktig at barnas følelsesmessige uttrykk blir tatt på alvor. Barna må støttes til å undre seg og stille spørsmål. Vi må oppmuntre dem til aktivt å gi uttrykk for sine tanker og meninger og møte dem med anerkjennelse for sine uttrykk.

I samlingsstundene vil vi vektlegge begrepslæring, og prate om blant annet tall og farger.

Vi vil synge sanger, lytte til musikk, og mange andre aktiviteter. . Vi vil også prate om vennskap og hvordan man skal oppføre seg mot hverandre. Når det gjelder utetid så er det noe vi vil prioritere, og når været tillater det vil vi være ute så mye som mulig.

De minste barna (0-3 år) er i større grad avhengige av ro, stabilitet og færre mennesker å forholde seg til. De trenger trygge omgivelser.

Det skal være en selvfølge at alle barn blir sett, og at vi er oppmerksomme på det enkeltes barns behov. Små barn trenger mye omsorg i barnehagen, og det er og skal være en viktig del av hverdagen på Rorbua.

Vi tenker at trygge og kjente omgivelser, gode og kjennbare rutiner, stabilitet i personalgruppen og en god strukturert hverdag er essensielt for å skape en god og trygg ramme for de små barna på Rorbua.

Vi tenker at dette er viktigere enn mange planlagte aktiviteter, som av og til kan gjøre hverdagen nokså hektisk for både store og små. Tid til lek og aktiviteter på gulvet sammen med andre barn og voksne er viktigere for utviklingen av barna, enn og «stresse» med for mye som gjør hverdagen for travel for alle. Vi vil selvfølgelig også ha planlagte pedagogiske aktiviteter, men vi vil tilpasse mengden slik at dagene blir preget av ro, omsorg og trygghet.

Barn på Rorbua er nå begynt å tilegne seg sosiale ferdigheter, som å leke sammen med andre barn. Men det er ikke lett å forstå at lekene skal deles med andre. I denne alderen kan barna begynne å vise tegn til å ville lage ting, for eksempel med plastelina, og de kan ha glede av å tegne. Barna kan bli ordentlig sint hvis ting ikke går helt slik som det ønsker.

Vi skal legge vekt på å ha nok tid til barnet, faste rutiner, og at både barn og foreldre skal føle seg sett og ivaretatt. Trygghet og forutsigbarhet er viktig både for barn og foreldre. Det er viktig at barna opplever at de møter faste voksne som de er trygge på, og som tydelig viser at de har tid til det enkelte barn.

Satsningsområdet dette året er kommunikasjon, språk og tekst. Dette vil vi jobbe med på flere ulike måter. Vi skal jobbe likt på alle avdelingene, og bruke farger som tema i forhold til satsningsområdet. Hver måned vil ha sin farge, og noen måneder har samme farge. Hver måned er igjen delt inn i fem ulike undertemaer.

- ✓ Eventyr
- ✓ Mat
- ✓ Sanger
- ✓ Dyr
- ✓ Former, bokstaver og tall

Når det gjelder sang så vil vi synge sanger som gjenspeiler fargen den aktuelle måneden. «Se min kjole» vil være en sang som vil bli benyttet hver måned. Ellers vil vi bruke mange sanger som er tilpasset aldersgruppen vår.

Tall, former og bokstaver vil vi jobbe med ved at vi henger opp plansjer med tallene fra 1-9, kanskje bytte ut med de fargene vi har som tema. Så vil vi se på og prate om tallene etter hvert.

Når det gjelder temaet former så vil vi vektlegge runding, trekant og firkant. Vi henger disse opp på samlingsrommet. Så vil vi prate om disse på blant annet de avdelings vise samlingene. Bokstavene vil vi jobbe med ved at vi lager ordbilder av barnas navn, og henger disse opp slik at barna ser dem. Så kan vi samtale om dette etter hvert.

Når det gjelder Eventyr, mat og sang så er det bare å se på kalenderen i årsplanen. I tillegg til dette er det naturlig og vektlegg lesestunder og en mere aktiv bruk av bøker på avdelingen. For -småfolk- er det få leker som kan gi mere glede enn bøker. Forskning viser at hvis man leser bøker sammen med barn i 12-18 måneders alder, vil det hjelpe dem å utvikle lese- og skriveferdigheter de vil

ha nytte av hele livet. Når vi ser på en bok sammen med de små, er målet å gi dem en livslang interesse for og glede av bøker og alt det spennende de kan finne i dem.

For å si det enkelt, så vil bøker lære barna hvordan de kan bla, og de får øvelse i å følge enkle historier. Bøkene introduserer nye ord og gir barnet anledning til å øve på ordene det kan fra før. Det vil lære å lytte når noen leser, og å kjenne igjen menneskene, dyrene og tingene de ser på bildene i boken.

Måneder	Tema	Merkedager/bursdager
Januar	Tema: Gul ❖ Eventyr: Gullhår. ❖ Mat: Egg, gul frukt, mais, vafler, pannekaker ❖ Sanger/regler: Se min kjole. Sol sol kom igjen, Sol ute sol inne, Soltrall, Hvem er det som banker ❖ Dyr: Kylling... ❖ Former, tall og bokstaver: Runding(sol)	21 jan solfest
Februar	Tema: Rosa ❖ Eventyr: Tornerose ❖ Mat: Saft, Konditorfarge, Rødbeter, Trollkrem ❖ Sanger/regler: Se min kjole.. Tornerose sov i hundre år. ❖ Dyr: Flamingo og Gris. ❖ Former, tall og bokstaver: Vi lager former med konditorfarge i sneen.	21.feb Karneval Linus 1år 07.februar Asli 2år 06.februar
Mars	Tema: Hvit ❖ Eventyr: Snehvit. ❖ Mat: Fisk, fiskeboller, kylling. Vaniljeis. Ris. Blomkål. Vannkastanjer. ❖ Sanger/regler: Det snør det snør. Snømannen kalle. Bæ bæ lille lam. Under den hvite bro. Lille trille, Se min kjole ❖ Dyr: Isbjørn, rype, svane, pingvin ❖ Former, tall og bokstaver	Leah-Nicoline 3år 23.mars

April	Tema: Hvit ❖ Eventyr: Snehvit ❖ Mat: Fisk, fiskeboller, kylling. Vaniljeis. Ris. Blomkål. Vannkastanjer. ❖ Sanger/regler: Se min kjole, Det snør det snør. Snømannen kalle. Bæ bæ lille lam. Under den hvite bro. Lille trille ❖ Dyr: Isbjørn, rype, svane, pingvin ❖ Former, tall og bokstaver	9.apr Påskefrokost Lucas 2år 06.april Foreldresamtaler
Mai	Tema: Blå ❖ Eventyr: De 3 bukkene Bruse ❖ Mat: Blåbær, blå druer, konditorfarge ❖ Sanger/regler: Lille blåfugl, blåmann, se min kjole, Norge i rødt, hvitt og blått ❖ Dyr: Blåhval, sommerfugl, påfugl ❖ Former, tall og bokstaver	19.mai Lage barnehage-CD Thea Sofie 2år 04.mai Elise 3år 13.mai Foreldresamtaler
Juni	Tema: Blå ❖ Eventyr: De tre bukkene Bruse ❖ Mat: Blåbær, blå druer, konditorfarge ❖ Sanger/regler: Lille blåfugl, blåmann, se min kjole ❖ Dyr: Blåhval, sommerfugl, påfugl ❖ Former, tall og bokstaver	13.jun Sommerfest Iben 2år 02.juni
Juli	Tema: Grønn ❖ Eventyr: Froskekongen ❖ Mat: Kiwi, erter, brokkoli, agurk, eple, salat ❖ Sanger/regler: Fem små aper, liten undulat, små rumpetroll, M - Æ sa en liten grønn frosk, se min kjole ❖ Dyr: Frosk, krokodille, undulat, gresshoppe ❖ Former, tall og bokstaver	Adrian 3 år 31. juli
August	Tema: Orange ❖ Eventyr: Reveenka ❖ Mat: Tomat, gulrot, appelsin, aprikos ❖ Sanger/regler: De 3 små fisk, Mikkel rev, se min kjole	

	❖ Dyr: Gullfisk, løve, tiger, rev ❖ Former, tall og bokstaver	
September	Tema: Orange ❖ Eventyr: Reveenka ❖ Mat: Tomat, gulrot, appelsin, aprikos ❖ Sanger/regler: De 3 små fisk, Mikkel rev, se min kjole ❖ Dyr: Gullfisk, løve, tiger, rev ❖ Former, tall og bokstaver	16.sep Høstfest Nora Linnea 2år 20.09
Oktober	Tema: Brun ❖ Eventyr: Lisen får ikke sove ❖ Mat: pølse, kjøttkake, kakao, gryte, kjøttdeig ❖ Sanger/regler: Bjørnen sover, kua mi, helene harefrøken, fola blakken, 5 små aper hoppet i senga, se min kjole ❖ Dyr: Bjørn, ku, hare, hest, ape ❖ Former, tall og bokstaver	Sylvia 3år 10.oktober Alina Johanne 3år 19.oktober
November	Tema: Lilla ❖ Eventyr: Karius og Baktus ❖ Mat: Trollkrem med blåbær, plomme, aubergine, moreller ❖ Sanger Regler: Karius og Baktus, papegøye fra Amerika, se min kjole ❖ Dyr: Papegøye, sommerfugl ❖ Former, tall og bokstaver	Tors 21. nov: mørketidsfest Alida Synnøve 3år 3.november
Desember	Tema: Rød Advent ❖ Eventyr: Snekker Andersen ❖ Mat: Paprika, eple, jordbær, reddik, rødgrøt, laks ❖ Sanger/regler: Julesanger; På låven sitter nissen... Se min kjole ❖ Dyr: Marihøne, laks, dompap ❖ Former, tall og bokstaver	12.des Lucia feiring 15.des Nissefest 18.des julebord for ungene Erling 2år 15.12

AVDELING SJØSTJERNA

Velkommen til 2014 på Sjøstjerna. Gjennom denne årsplanen vil vi si noe om hva vi sammen med ungene ønsker å legge vekt på.

Det er 18 barn på avdelingen, 12 jenter og 6 gutter i alderen 1-5 år.

Født i 2008	Født i 2009	Født i 2010	Født i 2012
Migan Klodus Iselin Teoman	Håvard Lucas Silia Mia Henrik Signy	Leander Celina Tilde Martine Vilde	Lea Alva Martine v

Når det gjelder hovedsatsingsområdet, så viser vi til den generelle delen i årsplanen.

Kort kan vi si at hver måned har fått sin farge, noen farger går over to måneder.

Med utgangspunkt i disse fargene har vi 5 undertemaer som går igjen i hver måned:

Disse er:

- Eventyr
- Mat
- Dyr
- Tall og former
- Sanger, rim og regler

Om rutinesituasjoner:

Mye av det vi gjør i barnehagen, gjør vi hver dag og kanskje flere ganger om dagen. Dette kaller vi rutinesituasjoner. Disse situasjonene ønsker vi skal bli gode arenaer for læring og gode samtaler.

Når dere kommer og går:

Vi ønsker at barn og foreldre skal bli møtt når de kommer og sagt «ha det» til når de går. På morgenen skal vi møte dere i garderoben, men det kan hende at vi er opptatt med noe annet. Da er det viktig at ungene blir fulgt inn på avdelingen evt. fellesrommet slik at vi får registrert dere. Spesielt viktig er dette på torsdager, da det bare er to tidligvakter inne mot tre vanligvis. Den siste er i grillhytta denne dagen.

Hygiene:

Ungene vasker hendene før hvert måltid og etter dobesøk.

Måltider:

Vi vil at måltidet skal være en rolig stund hvor det å spise og den gode samtalen står i fokus. Vi ønsker da at de som skal spise frokost i barnehagen er her til kl.0830, da frokosten starter. Vi har vask av fingre og en kort info om hva vi skal gjøre denne dagen før vi spiser.

Påkledning:

De fleste ungene er veldig flinke til å kle på seg selv. Påkledningssituasjonen er en veldig fin arena for å få en god stund med småprat og en-til-en kontakt. Ungene skal bli oppmuntret til å kle på seg selv, men skal oppleve at den voksne er der og kan hjelpe til der det er nødvendig. Vi skal ha TID i garderoben og bruke denne stunden til en mulighet for god språktrening.

Samlingsstund:

Vi ser på samlingsstunden som den arenaen der det foregår mest formell læring. Her øver vi på å konsentrere oss, lytte, vente på tur og undre oss. Vi vil ha en slik samling 2-3 ganger hver uke, etter lunsj. Vi tenker at da er ungene mette og bl.a. mer mottakelig for informasjon. Her vil vi lese, synge, snakke om det vi har gjort i forhold til temaarbeid, kanskje dele oss i grupper for formingsarbeid m.m. De dagene de ikke er slike samlinger, så blir det lesing for noen, som regel aldersinndelte grupper, og kanskje formingsaktiviteter for noen. Dette vil kunne variere litt, men vil stå i ukeplanene.

Etter hver uke vil det bli laget en liten oppsummering av uka. Denne vil bli sendt ut på mail.

Det vil i forkant av hver måned komme en mer nøyaktig plan over hva vi skal gjøre, hvem som skal gjøre det, og hvordan. Det vil ikke bli sånn at alle kommer til å gjøre akkurat det samme.

MÅTER VI JOBBER MED DE ANDRE FAGOMRÅDENE PÅ KAN VÆRE:

Nærmiljø og samfunn:

Bli kjent med byen vår og Hamna gjennom temasamlinger og turer.

Etikk, religion og filosofi:

Ha gode samtaler med ungene i samlingsstunder og i hverdagssituasjoner. Hva er rett og hva er galt, hvordan vil vi ha det. Vise respekt og forståelse for hverandre og undre oss sammen.

Kropp, bevegelse og helse:

Gjennom inne og utelek, turer, sangleker og bevegelse, samt et godt kosthold i barnehagen.

Antall, rom og form:

Gjennom skoleforberedende aktiviteter for de største, gjennom samlingsstunder hvor vi teller, snakker om ukedagen, dato og måned. Gjennom det som er hovedsatsningsområdet i år, hvor vi har former, farge og tall som et eget punkt hver måned.

Natur, miljø og teknikk:

Ved å bruke naturen og naturens materialer i f.eks. formingsaktiviteter. Være bevisst på turer at man tar med søppel og gjennom det å plukke søppel rundt barnehagens område.

Kunst, kultur og kreativitet:

Bli kjent med bygninger, besøke musèer og biblioteket og være med på diverse passende kulturarrangementer. Jobbe med ulike prosjekter og la ungene uttrykke seg på ulike måter gjennom forming. Bli kjent med andre kulturer og ha respekt for ulikhetene. Ta vare på spontaniteten.

Det kan komme endringer i forhold planer og aktiviteter som står i årsplanen.

MÅNED / FARGE	AKTIVITETER / TEMA	BURSDAGER/FELLESAKTIVITET
Januar -gul - tallet 1 og 2 - firkant	-Vinden og sola - ananas, sitron, eggerøre, mais, banan - kylling, slange, fisk - lage gule isformer, firkanter - sol, sol kom igjen, nå skinner sola, se min kjole, januarsangen	19. Martine 4 år 21. Solfest
Februar - rosa - tallet 3 og 4 - sirkel	-De 3 små grisene -frukt, rosa melk, reker, uer - rosa panter`n, gris, flamengo, laks - på tur og ta bilder av rosa ting / lage snøkuler - med krøllet hale, februarsangen	15. Tilde 4 år 20. Iselin 6 år 21. Karneval 26. Teoman 6 år
Mars og april - hvit - tallet 5 og 6 - trekant	-Snøhvit, Snøjenta - torsk, marshmallows, melk, blomkål, ris - isbjørn, rype, polarrev, hare, svane, - lage hvite, trekantformer, - det snør, det snør..., lille postbud, marssangen, aprilsangen	Vinterfestuker uke 13 og 14 9.april Påskefrokost
Mai og juni - blå - tallet 7 og 8	-Askeladden og kongsdøtrene i berget det blå - blåbær, blåskjell, blåbærsuppe, - blåhval, fisk, sommerfugl, - ta bilder av blå ting i naturen, - blåbærturen, blå ballong, fløy en liten blåfugl, maisangen, junisangen	19.mai Innspilling av CD 13. juni Sommerfest 22. juni Signy 5 år Juni: Overnatting i bhg. for skoleungene
Juli - grønn - tallet 9 - 0 - alle former	-Froskekongen - brokkoli, kiwi, avokado,	10. Vilde 4 år

	erter, spinat, salat, paprika - krokodille, firfisle, kneler, frosk, larver, gresshoppe - småturer for å finne runde, firkanta eller trekanta grønne ting og figurer - Små rompetroll, m-æ sa en liten grønn frosk, julisangen	
August og september - oransje - tallet 1-2- 3 - sirkel	-Løven og musa - appelsin, mandarin, gulrot, sharonfrukt, kaviar, multer - løve, tiger, fisk, sjøstjerne - form.akt.med oransje og sirkel i fokus - tigerjakt, augustsangen, septembersangen	21.aug. Silia 5 år 16.sept. Høstfest 25.sept. Henrik 5 år
Oktober - brun - tallet 4-5-6 - firkant	-Gullhår og de 3 bjørnene - brunost, kokosnøtt, kjøttkaker, sjokolade.. - bever, mus, hest, kamel, ku - på tur og finne ulike antall brune trekanten, sirkler og firkanter - bjørnen sover, Hasse hare, kamelen Klara, oktobersangen	20. Lucas 5 år 24. Mia 5 år
November - lilla - tallet 7-8-9-0 - trekant	-Skinnavotten - aubergine, plomme, rødkål, lilla blomkål, druer, fiken, rødbeter - fiolett blåvinge (sommerfugl), blåmusling - lage lilla trekanten som form.aktivitet - Dikt om «Skinnavotten»	21. mørketidsfest

Desember - rød - sirkel	-Reven og nissen - tomat, jordbær, blodappelsin - marihøne, dompap, rød Ibis, - form.akt.med sirkel som tema - På låven sitter nissen, julenissens bjeller.	8. Håvard 5 år 12. Luciamarkering 15. Nissefest 18. Julebord
-------------------------	---	---

AVDELING NAUSTET

Velkommen til 2014 på Naustet.

Vi vil gjennom denne planen presentere avdelinga og si noe om det vi ønsker å legge vekt på i arbeidet med ungene dette året.

Vi håper vi i samarbeid med dere skal klare å gjøre dette til et trivelig år.

Det er i år 18 barn på avdelinga. Det er 6 jenter og 12 gutter.

Aldersmessig fordeler gruppa seg slik:

Født i 2008	Født i 2009	Født i 2010	Født i 2011
Dina Vilma Sara Øystein	Aron Marina Noah Johannes F Johannes M Simon	Noah-Aleksander Egil Peter Edin Sara A	Aksel Tobias Vårin

Om mål og satsningsområde:

Vi viser til årsplanens generelle del når det gjelder hovedmålsettinga for arbeidet på Naustet; det viktigste er at ungene trives her, at de har lyst å komme hit og at de finner gode venner.

Vi mener leken er den viktigste aktiviteten ungene får holde på med. Den bidrar til utvikling av den sosiale kompetansen, (i leken finnes det et visst sett

spilleregler som må følges, ungene må kommunisere på flere plan og lære seg å gi og ta). Leken er også med på å bearbeide inntrykk, tanker og følelser. Vi vil legge vekt på at ungene både får tid og plass til å utfolde seg i lek og samvær med både barn og voksne. Selv om ungene er hovedaktørene i leken, ønsker vi voksne å være lett tilgjengelig og gode støttespillere.

Om rutinesituasjonene:

Selv om vi ønsker å sette leken i sentrum, er det ikke til å komme bort fra at mye av barnehagedagen går med til det vi kaller rutinesituasjoner (det vi gjør likt hver dag).

Dagsrytmen er på mange måter et kompromiss mellom flere hensyn.

Vi ønsker å gjøre rutinesituasjonene så gode som mulig, det er noe vi fortløpende snakker om og vurderer.

Vi ser på rutinesituasjonene som en arena for viktig læring for ungene.

Måltidene:

Vi spiser frokost. kl. 8.30. (Medbragt matpakke)

Lunch spiser vi ca. kl. 12.30. I tillegg vil vi ha et frukt/grønnsaksmåltid en gang i løpet av dagen.

Vi ønsker at ungene skal lære seg gode matvaner og god bordskikk.

Vi oppfordrer ungene til å smake på ulik mat og oppmuntrer dem til å spise opp.

Vi lærer dem å takke for maten. Vi hjelper til der det trenges, men oppfordrer dem til å prøve selv og å hjelpe hverandre.

Vi vil at måltidene skal preges av ro. Noen ganger når ungene har mye å snakke om og fortelle og det derfor blir litt høylytt, må vi minne dem på dette; vi sier gjerne da at det er lov "å snakke minst og spise mest".

Vi har faste plasser ved matbordet.

Kjøkkenvakta hjelper til å dekke bordet, roper opp og velger bordsang eller sier værsgod.

Om hygiene:

Vi lærer ungene å vaske hendene før hvert måltid og etter besøk på toalettet.

Å komme og gå:

Vi ønsker at både barn og foreldre skal føle seg velkommen i barnehagen.

Vi vil gjerne møte dere i garderoben. Det hender likevel at vi er opptatt.

På torsdager er det bare en tidligvakt som dekker opp både Naustet og Sjøstjerna, (fordi den andre er i grillhytta med "storklubben"). Da er det viktig at dere følger ungene inn, slik at vi får registrert at de er kommet.

Garderoben er også en viktig arena i forhold til informasjon/beskjeder mellom foreldre og personalet.

Påkledning:

Mange av ungene er veldig flink til å kle på og av seg. Dette er også noe vi anerkjenner dem for og oppmuntrer dem til.

Men ungene skal likevel føle at vi er der for å hjelpe dem. Vi opplever ofte at vi i garderoben får god kontakt med ungene og kan småprate med dem, en fin sjanse til å sitte på fanget!

Vi lærer ungene å holde orden på egne klær og gjerne hjelpe hverandre.

De største ungene (født i -07) får lov å være ute alene til det kommer en voksen ut.

Samlingsstund:

Dette er kanskje den mest formelle læringssituasjonen i barnehagen.

Her økes fellesskapsfølelsen og samhørigheten, ungene lærer å konsentrere seg, lytte til hverandre og vente på tur.

Det er ofte vi voksne som setter dagsorden for samlinga og vi ønsker oss aktive og deltakende unger!

Lesing:

Vi ønsker å lære ungene til å bli glad i bøker og få et godt forhold til litteratur og prosa.

Vi ønsker at lesinga skal være ei koselig og rolig stund hvor vi føler samhørighet og får inntrykk og opplevelser i lag.

Vi leser (stort sett) fast hver dag etter andre måltid. Vi deler ungene inn etter alders og modenhetsnivå.

Noen ganger leser vi også høyt ved matbordet, mens ungene sitter og spiser.

Klubb for de største:

Hver mandag fra 12.30-14 har vi egen klubb for de største ungene på Sjøstjerna og Naustet. Målet er å gi de eldste et eget tilbud og styrke deres gruppetilhørighet og samhold. Vi ønsker også å bevisstgjøre de på at det å være stor i barnehagen kan forplikte, f. eks i forhold til å være gode rollemodeller for de minste

Vi kommer til å spille spill og gjøre øvelser og aktiviteter hvor ungene blant annet får øve seg på konsentrasjon, samhandling og turtaking.

Vi vil jobbe den del med skoleforberedende aktiviteter (f.eks. begynnende forståelse for tall, mengder, former, bokstaver).

I tillegg kommer vi til å lære (egne) sanger, dikt, fortellinger ..

Vi møtes på fellesrommet kl. 12.30. Vi spiser vi lunch sammen før vi jobber med en aktivitet.

Arbeid med fagområder:

Vi har lyst å gi noen eksempler på hvordan vi jobber med fagområdene på Naustet.

Natur, teknikk og miljø: vi går på turer i naturen og lærer ungene om sammenhengen mellom mennesker og miljø. Vi plukker søppel, sorterer søppel og snakker om konsekvenser.

Kunst, kultur, kreativitet: vi jobber med ulike prosjekter. Ungene får uttrykke seg på ulike måter gjennom forming. Vi lærer om andre kulturer i andre land.

Nærmiljø og samfunn: vi snakker om normer og regler, holdninger og det å respektere ulikheter. Det at vi er en del av et demokratisk samfunn og hvordan ungene kan medvirke. Vi lærer om nærmiljøet gjennom temaarbeid.

Kommunikasjon, språk og tekst: vi får innsikt i dette gjennom lesing og samlingsstund. Vi synger, vi har førskoleklubb og vi drar på jevnlige turer til biblioteket slik at alle ungene bl.a. får et nært forhold til bøker, vi kan gi fantasien vinger...

Kropp, bevegelse og helse: Vi har ulike formingsaktiviteter. Vi er mye ute og ungene elsker å være på fellesrommet hvor yndlingsbeskjeftigelsen er grovmotorisk lek. Vi skal prøve å få låne gymsalen ved Hamna skole slik at vi kan gjøre det enda mer....

Etikk, religion, filosofi: Vi prøver å få til gode samtaler med ungene. Vi har samlingsstunder hvor vi tar opp emner som omhandler dette, f.eks. hva er rett og galt i en gitt situasjon, hva er den gylne regel. Vi snakker om hvorfor vi feirer jul og påske og at dette kan gjøres på ulike måter ut fra ulike kulturer.

Antall, rom og form: Vi bygger lego. Vi teller hvor mange vi er og skriver tall. Vi snakker om ukedager, dato og måned. Vi ser på klokka som henger på veggen og får erfaring med hvor lenge f.eks. fem minutter varer. Vi deler inn i grupper, farger, antall og størrelser.

	Tema /aktivitet	Merkedager
Januar	Farge: <u>Gul</u> (Stikkord: Eventyr om soljenta (russisk eventyr)eggerøre, banan, ananas, gul matdag, gul frokost, "se min kjole", "sol, sol kom igjen", "nå skinner sola", kylling, løve sjiraff. Form: Sirkel/ tallet o., Aktiviteter, tur, gul fellessamling)	21. 1: Solfest 25.1:Johannes M 5 år 28.1:Øystein 6 år
Februar	Farge: <u>Rosa</u> (Stikkord: Eventyr om skinnvotten (ukrainsk eventyr)med rosa vott og rosa dyr, dramatisering for foreldrene m. ungene, boller m. rosa glasur, gris, flamingo. Tall: Seks, Form: rektangel. Aktiviteter, tur)	21.2: Karneval
Mars	Farge: <u>Hvit</u> (Stikkord: Eventyr: "Hvordan snøen fikk farge", risengrynsgrot, melk, "det snør, det snør", "det bor en baker", "se min kjole", isbjørn, fjellrevrype og hare som skifter farge. Tall. Syv. Form: Kvadrat. Aktiviteter, tur)	10.3:Marina 5 år 19.3: Påskefrokost 23.3:Aksel 3 år 24-3-3.4: Vinterfestuker
April	Farge: <u>Hvit</u> (Stikkord: Eventyr. Snøhvit og de syv dvergene, formingsaktivitet, bordteater, fiskeboller i hvit saus, alle killebukkene, geit, sau. Tall: Syv. Form: Trekant. Aktiviteter, tur)	5.4: Dina 6 år 9.4: Påskefrokost 9.4:Peter 4 år 29.3:Vilma 6 år
Mai/Juni	Farge: <u>Blå</u> Stikkord: Teskjejerringa, blåbærpai, muffins, fløy en liten blåfugl, se min kjole, jeg er en lien undulat, historien om de tre små fisk, blåhval. Tall ni /trekant. Aktiviteter. Tur)	10.5:Vårin 3 år 12.5:Sara 6 år 19.5: cd-innspilling 24.5:Johannes F 5 år 13.6: Sommerfest Overnatting for de største
Juli	Farge: <u>Grønn</u> (Stikkord. Froskekongen, eple, gressløk, purre, agurk, se min kjole, krokodillesang, krokodille. Tall: 8. Form. Sirkel)	

August/september	Tilvenning nye barn Velkommen til dem Og lykke til på skolen Dina, Øystein, Vilma og Sara! Farge: <u>Orange</u> (Stikkord: Reveenka, Appelsinmarmelade, kaviar, gulrot, mikkell rev, rev, tiger. Tall:5. Form: Rektangel)	8.9: Egil 4 år 10-9.: Tobias 3 år 16.9: Høstfest 18.9: Aron 5 år 30.9: Simon 5 år
Oktober	Farge: <u>Brun</u> (Stikkord: Gullhår og de tre bjørnene, kjøttkake i brunsaus, fem små aper, nøtteliten, kua mi, nøtteliten. Tall: 3. Form: Trekant)	15.10: Noah A 4 år
November	Farge: <u>Lilla</u> (Stikkord: gutten som kappåt med trollet, leverpostei, rødløk, aubergine, sang: tante Monica, flodhest. Tall: 1, form: Kvadrat)	5.11: Sara A 3 år 19.11: Noah 5 år 21.11: Mørketidsfest
Desember	Farge: <u>Rød</u> Advent og jul (Stikkord: Snekker Andersen og julenissen, tomatsuppe, rødgrøt, nissesanger, du og jeg og dompapen. Tall: 2. Form: Trekant.)	12.12: Luciafest 15.12: Nissefest 18.12: Julebord for ungene 22.12: Edin 4 år